Determinante porezne strukture valja tražiti u ekonomskoj teoriji. Tako npr. različito će na predložena rješenja gledati keynesijanci u odnosu na monetariste, ovi će pak imati drugačije poglede od intervencionista. Sve u svemu svaki je porezni sustav derivacija neke ekonomske teorije ili je čak njihova kombinacija.

Karakteristika svakog poreznog oblika testira se s aspekta ekonomske, socijalne i fiskalne funkcije poreza. Ovo je važno jer njima korespondiraju (respektivno) interesi gospodarstva, građana i države. Pri tome u ekonomskom pogledu porezi kao instrument porezne i ekonomske politike djeluje u vrlo širokom rasponu. Uobičavam to definirati na način Adama Smitha koji je težio povećanju bogatstva i Davida Ricarda koji je svoja istraživanja fokusirao na probleme raspodjele. Usput mapominjem da se je sve dogodilo u razdoblju 1776. godine (Bogatsvo....) i 1817. (Načela političke ekonomije i oporezivanje). Od tada se zapravo popunjava mozaik novim istraživanjima a sva su smještena u navedenom rasponu.

Pravednost u oporezivanju kaže da se porezni obveznici moraju jednako oporezivati s jednakim dohocima i različito s različitim dohocima.

Pri tome se kao bolje načelo smatra načelo korisnosti od načela porezne snage. Načelo korisnosti sugerira da su razmjeno plaćanju poreza koristi od plaćenog poreza kada porezni obveznik dobije upravo toliko dobara i usluga koliko iznose njegove porezne obveze. Iako je načelo korisnosti superiorno više se primjenjuje načelo porezne snage. Po načaelu porezne snage nije bitna protučinidba koju dobija porezni obveznik već samo njegova porezna osnovica (uglavnom dohodak, ali porezna osnovica može biti potrošnja ili bogatstvo).

Efikasnost u oporezivanju znači da porezni sustav mora biti tako koncipiran da što manje remeti tržišne sigrnale. Potezni sustav mora biti koliko je to moguće neutralan. Opća teorija ravnoteže, kao što znamo, je zapravo modelska konstrukcija. U najbolju ruku postoji tzv. ograničena konkurencija, odnosno oligopoli, i, konačno, monopoli. Ipak, bez obzira na tržišne nesavršenosti efikasnost poreznog sustava implicira zahtjev za alokativnom neutralnošću poreznog sustava.